

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szabó János Zoltán ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek,
a Liva Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indított perében,
a Fejér Megyei Bíróság 2011. február 17-én kelt, 18.G.40.162/2010/7. számú ítélete ellen, az alperes fellebbezése folytán, a 2011. szeptember 9. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felszámolás alatt álló felperes keresetében a Ptk. 339., illetve 361. §-a alapján, tevékenységet lezáró mérlegben feltüntetett pénzkészlet átadásának elmulasztása miatt 2.757.241 forint tőke, és ennek a felszámolás közzétételétől késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest, aki a felperes üzletvezetésre jogosult beltagja volt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a társaságnak a tevékenység zárásakor nem volt készpénze, emiatt került felszámolás alá. Az

alperes nem volt tisztában azzal, hogy el kell számolnia, mire költötte a társaság pénzét. Nem vitatta, hogy a társaság könyvelése nem volt rendben, 2004-től nem készült tevékenységzáró beszámoló, ezeket visszamenőleg kellett elkészíteni, ezért is telt el olyan hosszú idő a felszámolás kezdete és a tevékenységzáró mérleg átadása között. A könyvelési iratok hiányosak voltak, nem állt rendelkezésre számla rezsiköltségről, bérleti díjról, ezért történhetett, hogy a könyvelő nem tudott elszámolni a készpénzként kimutatott összeggel. Előadta, hogy a bérlet a ... szám alatt 2004 októberében megszűnt, és ekkor, emlékezete szerint kéthavi bérleti díj tartozása állt fenn. Ezen felül rezsiköltséget is fizetnie kellett, ennek igazolására az iratokhoz becsatolt 2003 augusztusától 2004. januárig terjedő időszakra különböző összegekről átvételi elismervényt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2.757.241 forintot, és ezen összeg után 2009. május 11-től a kifizetés napjáig a törvényes mértékű késedelmi kamatot, továbbá 138.000 forint perköltséget, az államnak pedig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fejér Megyei Adóigazgatósága felhívására 165.400 forint feljegyzett kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a felperesi betéti társaság képviselője volt, annak megalakulásától felszámolásának elrendeléséig. A felperes 2009. május 11. napjával mint kezdő időponttal került felszámolás alá. Az alperes az általa 2009. december 8. napján elkészített és a felszámolónak átadott tevékenységet lezáró mérlegben 2.757.241 forint készpénz létezését mutatta ki; ezt a készpénzt azonban a felszámoló többszöri felhívás ellenére sem adta át.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a felek előadása és a ... Városi Bíróság ... számú perének iratai alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozottnak találta.

Ítéletét azzal indokolta, hogy a perbeli felszámolási eljárás megindulásakor hatályos 1991. évi XLIX. törvény 31. § (1) bekezdés a) pontja értelmében, a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vezetője köteles a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záró leltárt, valamint éves beszámolót (tevékenységzáró mérleget) készíteni és azt a felszámolás kezdő időpontját követő 45 napon belül a felszámolónak átadni. A bírói gyakorlat értelmében a gazdálkodó szervezet vezetője a vagyont is köteles átadni. A jogszabályban írt kötelezettségének az alperes jelentős késedelemmel, 2009. december 8. napján tett eleget úgy, hogy a tevékenységzáró mérlegben kimutatott készpénzzel nem tudott elszámolni, azt a felszámolónak nem adta át. Az alperes ezzel a társaságnak a Ptk. 339. §-a értelmében kárt okozott, ezért kártérítési felelősséggel tartozik.

Az alperesnek a perben azt kellett volna bizonyítania, hogy a kár elhárítása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, mindent megtett annak érdekében, hogy a társaság bevételei és kiadásai a számviteli törvény rendelkezései szerint megállapítható legyen, és valós képet adjon a felperes gazdálkodásáról. Az alperes e kötelezettségének felhívás ellenére nem tudott eleget tenni. Az iratokhoz becsatolt okiratok nem alkalmasak a számviteli törvény értelmében számviteli bizonylatként könyvelésre [2000. évi C. törvény 15. § és 165. §, 166. §]. A bírósági eljárás során alperes által becsatolt ... számlák nem a társaság nevére kerültek kiállításra, így egy esetleges tanúbizonyítás alapján sem alkalmasak arra, hogy a társaság mérlegadatát módosítani lehessen; ugyancsak

nem alkalmasak az általa becsatolt átvételi elismervények arra, hogy azt számviteli bizonylatként figyelembe vegyék. Ezen felül más számviteli bizonylatot az alperes nem tudott csatolni. Maga is elismerte, hogy 2004. évtől nem készített éves beszámolót, könyvelése rendezetlen volt. A bérleti díjjal kapcsolatos tanúbizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság azért utasította el, mert a bérleti díj megfizetését, illetőleg bérleti díjtartozást számlával kell kimutatni, a tanúvallomás erre nem alkalmas, az nem számviteli bizonylat.

Az alperes tehát a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni [Pp. 164. § (1) bekezdés], és emiatt nem tudta magát kimenteni, így az elsőfokú bíróság a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kötelezte a kár megtérítésére [Ptk. 301. § (1) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes támadta meg fellebbezéssel, annak - a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat meghozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem kellően derítette fel, és helytelen jogi következtetésre jutott, amikor az alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 339. §-a szerint megállapította. Az elsőfokú bíróság - véleménye szerint helytelen - jogi álláspontja miatt nem folytatott le bizonyítást arra vonatkozóan, hogy a mérlegben kimutatottak ellenére a készpénzállomány nem állt fenn, nem létezett, ugyanis már a 2004. évi könyvelésben sem szerepelnek olyan kiadások, költségek, amelyek a számviteli törvény szerint figyelembe vehetőek lettek volna. Amennyiben ezek a kiadások, költségek könyvelésre kerültek volna, abban az esetben a tevékenységet lezáró mérlegben sem szerepelt volna készpénzállomány. A bizonyítási indítvány elutasítására tekintettel az alperes nem is kerülhetett olyan helyzetbe, hogy bizonyítani tudja, hogy a társaságnak a mérlegben el nem számolt kiadásai, költségei voltak, s mindezek miatt nem kerülhetett olyan helyzetbe, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdés második fordulata szerint a kártérítési felelősség alól magát kimenthesse. A bérleti díjra vonatkozó számlákat eredetben valóban nem tudta a megadott határidőben az elsőfokú bíróság rendelkezésére bocsátani, ennek oka azonban az a bíróság előtt bemutatott levél volt, amelyben K.I. bérbeadó egyértelműen elzárkózott attól, hogy a számlákat átadja. A csatolt okiratok azonban igazolják és bizonyítják, hogy bérelte az ingatlant, és a mérlegből is kiderül, hogy bérleti díj nem került elszámolásra 2004. évben.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényállást helyesen állapította meg, s helytálló az abból levont jogi következtetés is.

Az alperes által a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal mint fordulónappal elkészített tevékenységzáró mérleg a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, mely az ellenkező bizonyításáig

teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el. A mérlegben a felperes üzletvezetésre jogosult beltagja által megtett nyilatkozatát a perben vitatta, arra hivatkozott, hogy annak tartalma - a felperes készpénzállományát illetően - nem felelt meg a valóságnak. Az alperes a saját, képviselői minőségben, a tevékenységzáró mérlegben tett nyilatkozatának valótlanosságát kívánta bizonyítani az elsőfokú eljárás során.

E körben az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat helyesen értékelte: az a tény, hogy 2004. óta nem készült éves beszámoló, nem bizonyítja azt, hogy a tevékenységzáró mérlegben feltüntetett pénzeszközzel az adós (felperes) a felszámolás kezdő időpontjában nem rendelkezett, a tevékenységet lezáró mérlegnek ez a tétele téves, s az ott feltüntetett összeg a felperes gazdálkodása körében már a felszámolás kezdő időpontja előtt felhasználásra került.

A felperes felszámolásának kezdő időpontjára (2009. május 11.) tekintettel irányadó, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 46. § (1) bekezdése értelmében a felszámoló felméri a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét és a vele szemben támasztott követeléseket; a 48. § (1) bekezdése alapján a felszámoló az adós követeléseit esedékességkor behajtja, igényeit érvényesíti, és vagyonát értékesíti. A Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja értelmében vagyon mindaz, amit a számviteli törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 28. § (1) bekezdése értelmében a forgóeszközök csoportjába a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, pénzeszközöket kell besorolni. A felszámoló az adós vagyonának felmérésekor az adós ügyvezetője által készített és neki átadott záróleltárból és tevékenységzáró mérlegből indul ki [Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pont], eszerint követeli az adós felszámolási eljárás hatálya alá tartozó vagyonának átadását. Az alperes a tevékenységzáró mérleg tartalmával szemben nem tudta hitelt érdemlően bizonyítani, hogy a felszámolás kezdő időpontjában nem rendelkezett a felperes által követelt pénzeszközzel, az nem volt birtokában. Ebből következik, hogy a felszámoló megalapozottan követelte a tevékenységzáró mérlegben feltüntetett pénzeszköz átadását az alperestől, aki, miután ennek nem tett eleget, kártérítés jogcímén felel annak megfizetéséért.

A fellebbezésben felhozottakkal ellentétben a kártérítésnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltételei fennálltak. A kár, a felperes (adós) vagyonában bekövetkezett csökkenés az alperes felróható magatartásával, a zárómérlegben feltüntetett pénzeszköz átadásának elmulasztásával állt okozati összefüggésben, s e magatartás (mulasztás) - mivel a Csődtörvény idézett szabályaiba ütközik - jogellenes. Az alperes által a kártérítési felelősség alóli kimentés körében felhozottak - különös tekintettel a Gt. [1997. évi CXLIV. törvény] 29. § (1) bekezdésében, a vezető tisztségviselőktől elvárt fokozott gondosságra - nem voltak alkalmasak. Az alperes a kimentés körében saját számviteli, adózási

szabályokat megsértő, illetve figyelmen kívül hagyó eljárására hivatkozott; ez azonban nem alkalmas a kártérítési felelősség alóli mentesülésre. Az alperes felelőssége szempontjából nem releváns az, hogy korábban hogyan gazdálkodott, csupán az, hogy volt-e a házipénztárban lévő pénzkészlet a tevékenységzáró mérleg fordulónapján, ahogyan azt az alperes által aláírt mérleg tartalmazza. Az alperes azonban, saját korábbi nyilatkozatával szemben nem tudta bizonyítani, hogy valójában a felperes (adós) nem rendelkezett a mérlegben feltüntetett pénzeszközzel.

A fenti indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban pervesztes alperes azonban teljes személyes költségmentességben részesült, ezért nem kötelezhető a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés]. A felperesnek a másodfokú eljárásban megtérítést igénylő igazolt költsége nem merült fel, ezért e tárgyban az ítéltábla a határozathozatalt mellőzte [Pp. 78. § (1) bekezdés].

Budapest, 2011. szeptember 9.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

dr. Farkas Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:
(Varga Beatrix)